

МІЖНАРОДНЕ ДІЛОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Викладач: к. ф. - м. н., доц. Головань Ольга Олексіївна

Кафедра: журналістики, бй корп. ЗНУ, ауд. 108 (1^й поверх)

Email: oaholov@gmail.com

Телефон: (061) 289-41-39 (кафедра), 289-41-10 (деканат)

Facebook Messenger: Viber, Skype, WhatsApp, Telegram, Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Viber, Skype, WhatsApp, Telegram

Освітня програма, рівень вищої освіти		Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності; Бакалавр				
Статус дисципліни		Нормативна				
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2020-2021 1 семестр	Рік навчання - 2	Тижні	14
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів ¹		8	Лекційні заняття – 28 год Практичні заняття – 14 год Самостійна робота – 108 год.	
Вид контролю	Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7673			
Консультації:			щопонеділка, 11.00-13.00 або за домовленістю чи ел. поштою			

ОПИС КУРСУ

Практично всі успішні компанії прагнуть бути гравцями глобального рівня. Що являє собою світ міжнародного бізнесу, для чого господарюючим суб'єктам необхідно інтернаціоналізуватися, виходячи за межі національної економіки, яка небезпека чекає на компанії на шляху становлення їх глобальної діяльності, як досліджувати міжнародне середовище, які сучасні тенденції розвитку світових ринків, які стратегічні рішення приймати за ключовими видами та функціями міжнародного бізнесу, як проводити ділове спілкування з іноземними партнерами – ці питання вивчаються в курсі «Міжнародне ділове середовище». Отримані знання, навички і уміння розвинути аналітичний світогляд для здійснення ефективного управління на різних ієрархічних рівнях в міжнародних компаніях. **Мета курсу** – викладання навчальної дисципліни «Міжнародне ділове середовище» є формування у студентів уміння виділяти в глобальній системі господарювання її інфраструктурну підсистему, розуміти її роль у розвитку економіки країн світу та міжнародних економічних відносин, застосовувати загальні теоретичні і методологічні положення для дослідження конкретних підсистем ділового середовища міжнародних економічних відносин, урахувати інфраструктурні аспекти в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства, у бізнесі-плануванні.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

1. Класифікувати різні підсистеми ділового середовища світової економіки;
2. Використовувати інструменти оцінки стану ділового середовища зовнішньоекономічної діяльності;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS). Детальна формула розрахунку – в рекомендаціях.

3. Самостійно одержувати, обробляти та інтерпретувати необхідну для прийняття управлінських рішень інформацію;

4 Розробляти варіанти рішень у діловому середовищі забезпеченні зовнішньоекономічної діяльності компанії та обґрунтовувати їх вибір;

5. Обирати ефективні маркетингові інструменти забезпечення ЗЕД підприємства.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

• **Менеджмент міжнародного бізнесу** : науково-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 073 »Менеджмент« / за ред. Бікулова Д. Т. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 379 с.

+ до кожного заняття рекомендуються додаткові джерела (див. Moodle).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання:

- Усне опитування і обговорення наукової і професійної літератури в галузі менеджменту (статті, презентації, тези, книги українською та англійською мовою).
- Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом.

Поточний контроль передбачає такі **практичні** завдання:

- Реферування дат, концепцій та основних принципів менеджменту.
- Презентація власних досліджень.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Теоретичний та практичний підсумковий контроль – 5 тести по 4 бали кожен, 2 теоретичні питання по 10 балів кожен.

Підсумкове практичне завдання (індивідуальне завдання) – підготовка і презентація дослідження, яке має бути узгоджена з науковим керівником до 1 листопада 2020 року.

Вимоги до фінального проєкту: обсяг – 15 сторінки А4. Times New Roman, 14 pt, 1,5 інтервал. Презентація і обговорення відбуватиметься на двох останніх заняттях. Презентації мають бути підготовлені в Power Point, до 10 слайдів.

Критерії оцінювання фінального проєкту:

1) завдання виконано у повному обсязі, без стилістичних, орфографічних і граматичних помилок, використана професійна лексика, словниковий запас різноманітний і релевантний, презентація відповідає змісту проєкту, логічно ілюструє його – 20-15 балів; 2) завдання виконано частково, з лексичними, орфографічними і граматичними помилками, презентація не відображає зміст проєкту в повному обсязі, частково ілюструє його – 14-8 балів; 3) завдання виконано з великою кількістю помилок, словниковий запас одноманітний, презентація або не відповідає змісту проєкту, або взагалі відсутня – 0-7 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 2	2,5%
	Вид практичного завдання: розбір ситуації, тестування	тиждень 2	5%
Змістовий модуль 2	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 3	2,5%
	Виконання самостійної роботи та задачі	тиждень 3	5%
Змістовий модуль 3	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 4	2,5%
	Вид практичного завдання: написати характеристику успішної міжнародної компанії	тиждень 4	5%
Змістовий модуль 4	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 5	2,5%
	Підготовка і презентація дослідження на одну із обраних тем	тиждень 6	5%
Змістовий модуль 5	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 7	2,5%
	Розв’язок ситуативних завдань та кейсів	тиждень 8	5%
Змістовий модуль 6	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 9	2,5%
	Вид практичного завдання: написати план дій підприємця в умовах глобальної кризи	тиждень 10	5%
Змістовий модуль 7	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 11	2,5%
	Виконання самостійної роботи та задачі	тиждень 12	5%
Змістовий модуль 8	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 13	2,5%
	Підготовка і презентація дослідження на одну із обраних тем	тиждень 14	5%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання: тести (на Moodle)		Екзамен	20%
Підсумкове практичне завдання: розв’язання розрахункової або ситуаційної задачі, виконання різних типів практичних завдань			20%
Разом			100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1, Семінар 1	Загальна характеристика міжнародного ділового середовища.	Опитування на парі за темами пройденими на лекціях. Написання глосарію.	2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Силабус навчальної дисципліни

Змістовий модуль 2			
Тиждень 2 Семінар 2	Сутність – міжнародних ділових середовищ	Опитування на парі за темами пройденими на лекціях. Тестування: самостійне проходження тестування в системі Moodle (тема 1)	2 3
Змістовий модуль 3			
Тиждень 3 Семінар 3	Правові, технологічні та політичні аспекти міжнародного бізнесу	Опитування на парі за темами пройденими на лекціях. Розбір ситуацій у рамках теми з урахуванням особливостей закономірностей вивчених концепцій міжнародного менеджменту	2
Тиждень 4 Семінар 4	Правові, технологічні та політичні аспекти міжнародного бізнесу	Тестування: самостійне проходження тестування в системі Moodle (тема 2)	3
Змістовий модуль 4			
Тиждень 5 Семінар 5	Етика і соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі	Тестування: самостійне проходження тестування в системі Moodle (тема 3)	3
Тиждень 6 Семінар 6	Етика і соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі	Самостійна робота: виконання практичного творчого завдання	2
Змістовий модуль 5			
Тиждень 7 Семінар 7	Система митного та страхового забезпечення міжнародного бізнесу	Робота в групах: опрацювання практичних завдань (тема 1,2,3,4)	2
Тиждень 8 Семінар 8	Система митного та страхового забезпечення міжнародного бізнесу	Тестування: самостійне проходження тестування в системі Moodle (тема 4)	3
Змістовий модуль 6			
Тиждень 9 Семінар 9	Транспортна складова міжнародного середовища	Самостійна робота: виконання практичного творчого завдання	2
Тиждень 10 Семінар 10	Транспортна складова міжнародного середовища	Тестування: самостійне проходження тестування в системі Moodle (тема 5,6)	6

Змістовий модуль 7			
Тиждень 11 Семінар 11	Міжнародний маркетинг як складова міжнародного середовища	Самостійна робота: виконання практичного творчого завдання	2
Тиждень 12 Семінар 12	Міжнародний маркетинг як складова міжнародного середовища	Тестування: самостійне проходження тестування в системі Moodle (тема 7)	3
Змістовий модуль 8			
Тиждень 13 Семінар 13	Формування національної торговельної політики	Термінологічний диктант: ознайомлення з теоретичним матеріалом	2
Тиждень 14 Семінар 14	Формування національної торговельної політики	Тестування: самостійне проходження тестування в системі Moodle (тема 8)	3
Екзамен	Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)	Тестування та розв'язання розрахункової або ситуаційної задачі, виконання різних типів практичних завдань.	40
			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Книги:

1. Головань О. О., Коваленко Н. М. Міжнародні транспортні перевезення : навч.-метод. посіб. для студ. освіт.-кваліф. рівня «бакалавр» напр. підгот. «Менеджмент» проф. спрям. «Менеджмент ЗЕД». Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 80 с.
2. Заїка Ю. О., Демиденко Н. В., Бичкова С. С. Транспортне право України : навч. посіб. Київ : КНТ, 2014. 184 с.
3. Босак А. О., Григор'єв О. Ю., Скибінський О. С., Тодощук А. В. Митне обслуговування транспортних перевезень : навч. посіб. Львів : Новий світ-2000, 2009. 476 с.
4. Литвиненко С. Л., Габрієлова Т. Ю., Яновський П. О., Нестеренко Г. І. Транспортно-експедиторська діяльність : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 180 с.
5. Волков В. П. Управління виробничим та інфраструктурним розвитком економічного потенціалу України : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 500 с.
6. Мальська М. П., Пурська І. С. Міжнародна маркетингова діяльність: теорія та практика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 288 с.
7. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / О. М. Файчук, С. В. Сидоренко. – К. : НУБіП України, 2016. – 236 с.
8. Міжнародний бізнес : підручник. 2 видання. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2009. – 623 с.
9. Волоснікова, Н. М. Міжнародні економічні відносини [Текст] : навч. посібник / Н.М. Волоснікова, С.О. Климова ; ред. С. І. Архієреєв ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т.

- Харків : НТУ “ХПІ”, 2010. – 272 с.

10. Міжнародний менеджмент [Електронний ресурс] : навч. посібник / Л. І. Михайлова [и др.] ; рец.: В. А. Борисова, В. І. Губенко, Т. М. Качала. - Електрон. текстовые дан. - Київ : Центр учбової літератури, 2007. - 200 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Головне управління статистики у Запорізькій області URL: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua/>
3. Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1023-12>
4. Кабінет міністрів України URL: <http://www.min.gov.ua>
5. Державна фіскальна служба України URL: <http://sfs.gov.ua/>
6. Торгово-промислова палата України URL <https://uccr.org.ua/>
7. Запорізька обласна державна адміністрація URL: <http://www.zoda.gov.ua>

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на вивчення базового курсу спеціальності. Очікується, що у викладача та студентів в аудиторії постійно буде відбуватися комунікація. Будь ласка, беріть участь у обговоренні, навіть якщо соромитеся чи не впевнені у своїх знаннях!

Завдання мають бути виконанні перед заняттями. Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Накопичення відпрацювань неприпустиме! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9cds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9cyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>